

WWFAdria – Serbia
Светска организација за природу
Ђуре Јакшића 4а/8
11000 Београд, Србија
Тел: +381 11 30 33 753
E-mail: serbia@wwfадria.org
wwf.rs

Датум: 26.05.2020.

Бр: 28/2020

ОПШТИНСКА УПРАВА ОПШТИНЕ МАЈДАНПЕК
Одељење за урбанизам, грађевинарство,
стамбено-комуналне и инспекцијске послове
Ул. Светог Саве б.б.
19250 Мајданпек

Предмет: коментари на Елаборат за рани јавни увид ПДР-а за „Археолошки локалитет-
Лепенски вир“

Поштовани,

у наставку вам достављамо коментаре на Елаборат за рани јавни увид Плана детаљне регулације заштићеног подручја „Археолошког локалитета -Лепенски вир“:

1. *Састав радног тима-* У радном тиму нема стручњака из области биологије или екологије, као ни археолога или историчара уметности који би могли да анализирају ефекте плана на природно и културно наслеђе на локалитету.
2. *Повод за израду 1.1, стр. 3-* У тексту се наводи да је према Одлуци о приступању изради Плана детаљне регулације заштићеног подручја „Археолошког локалитета-Лепенски вир“ (“Службени лист општине Мајданпек”, број 18/19) предвиђен обухват од 57 ха, а у Елаборату је додата акваторија површине од 41,50. из чега произлази да Елаборат није у складу са наведеном Одлуком.
3. *Правни и плански основ 1.3, стр. 3-* међу релевантним документима се уопште не помињу Закон о националним парковима (“Сл. гласник РС”, бр. 84/2015 и 95/2018 - др. закон) и Закон о заштити природе (“Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - др. закон) који су у овом случају примарни јер се ради о подручју унутар Националног парка. Такође, План управљања НП Ђердап није поменут међу релевантним документима. У наставку се објашњавају зоне заштите и при томе се реферише на Просторни план подручја посебне намене Националног парка Ђердапа (ПППН), који је усвојен 2013. године. Акти који дефинишу режиме и зоне заштите унутар заштићеног подручја, у овом случају НП Ђердапа, су Закон о националним парковима и Закон о заштити природе. Просторним планом, нити Планом детаљне регулације није могуће мењати одредбе ова два Закона. Закон о заштити природе је врло јасан у дефинисању режима првог степена заштите у коме се забрањује коришћење природних ресурса и изградња објеката. Према истом Закону, у другом режиму је могуће вршити одређене интервенције, али само уколико оне не нарушавају

примарне вредности подручја. Осим што предвиђа изградњу на неким деловима у режиму заштите првог степена, овај предлог предвиђа велике интервенције и изградњу у зонама са режимом заштите другог степена. Очигледно је да се овим нарушавају примарне вредности подручја, а у Елаборату нигде није поменут нити разматран овај утицај.

4. *Природна и непокретна културна добра 3.5, стр. 17-* Природна добра су описана веома штуро, у свега неколико општих реченица. Неприхватљиво је да се у ПДР који обрађује које је издвојен као подручје изузетне важности за заштиту природе и биодиверзитет, што је и формално потврђено кроз више законских аката, у потпуности игноришу ови елементи. Ту се пре свега мисли на ретке и угрожене заједнице копривића и ораха (*Celto-Juglandetum Jov.*) које су први пут описане управо на Лепенском виру и представљају основни разлог зашто је тај локалитет стављен у режим заштите првог степена. Такође, треба имати у виду да је Национални парк Ђердап по више критеријума препознат као подручје од међународног значаја (Међународно значајно подручје за птице- IBA, Међународно значајно подручје за биљке – IPA, подручје Емералд еколошке мреже, потенцијално подручје за NATURA 2000 европску еколошку мрежу). Национални парк Ђердап са околним подручјима ће ускоро бити проглашено и УНЕСКО глобалним геопарком.
5. *Општи циљеви израде план 4, стр.18-* у тексту се наводи да је основни циљ израде новог планског документа „иновирање и усклађивање са важећим прописима о планирању и изградњи...“. Овде је поново занемарен законски оквир и чињеница да се ради о простору који је примарно издвојен као подручје од изузетног значаја за заштиту природног и непокретног културног наслеђа.
6. *Предлог планског решења 5, стр. 18-* сматрамо да се предлози решења не могу разматрати с обзиром да је приликом њиховог конципирања у потпуности занемарена важећа регулатива која одређује коришћење овог простора. Очигледно је да предложена решења нису примерена подручју од националног интереса за заштиту природе и заштиту непокретних културних добара (пристаништа, базени, апартмани и сл.) и да су у великој мери у колизији са важећом регулативом из области заштите природе.
7. *Мере заштите животне средине 5.4, стр. 26-* Индикативно је да се међу мерама заштите уопште нису нашле мере заштите флоре и вегетације, иако је ово подручје заштићено превентивно због њих.
8. *Очекивани ефекти планирања 6, стр. 38-* у процени ефеката су такође занемарене примарне вредности овог подручја (природно и културно наслеђе), а поготово је нејасно како ће предлози решења дати у овом елаборату обезбедити јединство и недељивост функционалне целине природног и културног (археолошког) наслеђа. Такође, очекује се да ће ефекат планирања бити и „приоритетна изградња објеката од националног интереса“. Овде није јасно како ће се једним планом детаљне регулације увести национални интерес за изградњу на коме је већ проглашен национални значај кроз законе из области заштите културног и природног наслеђа.
9. *Графички прилози-* нити један од прилога не показује детаљно и јасно положај зона заштите у складу са Законом о националним парковима. Сматрамо да је зарад транспарентности целог поступка неопходно приказати, у крупном плану, положај зона заштите Националног парка у односу на предлоге за уређење овог простора и изградњу.
10. У Елаборату нигде није наведено да ли се носилац израде, у складу са Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр. 72/2009, 81/2009 - испр., 64/2010 - одлука

УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 - одлука УС, 50/2013 – одлука УС, 98/2013 – одлука УС, 132/2014, 145/2014, 83/2018, 31/2019, 37/2019 - др. закон (9/2020), обратио Министарству заштите животне средине да би прибавио мишљење о потреби израде стратешке процене утицаја на животну средину. Такође, из елабората није јасно да ли се носилац или обрађивач обратио Јавном предузећу „Национални парк Ђердап“, које је Законом о националним парковима постављено за управљача целог подручја Националног парка. Сматрамо да је усклађеност са законском регулативом из области заштите природе као и адекватно укључивање релевантних актера, који управљају овим простором, од пресудне важности за даљу израду предлога плана детаљне регулације.

Имајући у виду горе наведене коментаре, сматрамо да Елаборат има значајне недостатке и неусклађености па је неопходно извршити његову темељну ревизију са посебним акцентом на следеће ставке:

- Пре даље разраде Елабората и Плана, носилац је у обавези да прибави мишљење Министарства заштите животне средине о потреби израде стратешке процене утицаја;
- Неопходно је ускладити Елаборат са Одлуком о приступању изради Плана;
- Потребно је проширит радни тим са стручњацима из области заштите природног и културног наслеђа, како би се могли адекватно анализирати могући утицаји плана;
- У Елаборат прецизно пренети одредбе Закона о заштити природе и Закона о националним парковима и ускладити решења дата у Елаборату са њима;
- Елаборат мора да садржи описане природне и културно-историјске вредности на које би будући план могао да има утицај као и да се анализирају могући утицаји у предложе мере за ублажавање тих утицаја;
- Неопходно је јасно графички приказати положај зона заштите у односу на планирана планска решења.

Ове коментаре је заједнички припремила Коалиција 27, група организација која праи процес приступања ЕУ у области животне средине, коју поред Светске организације за природу WWF Adria чине следеће организације: Млади истраживачи Србије, Београдска отворена школа, Инжењери заштите животне средине, Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, Climate Action Network, 1 степен Србија, Алтернатива за безбедније хемикалије-АлХем и Центар за унапређење животне средине.

Срдачан поздрав,

Дени Пореј

директор WWF Adria-Srbija

Достављено:

- Министарство заштите животне средине
- ЈП Национални парк Ђердап